

BEWAAREXEMPLAAR! - SITUATIE OP 1 JANUARI 2026

Als zelfstandige betaal je in principe sociale bijdragen. Deze bijdragen leveren je heel wat sociale rechten op. Verschillende organisaties staan klaar om je alle informatie te verstrekken over je rechten, de voorwaarden waaraan je moet voldoen, enz. Er bestaan ook oplossingen om je te helpen bij een tegenslag, van financiële of andere aard.

Dit document geeft je een algemeen overzicht van jouw rechten en maatregelen om je bij te staan en uiteraard ook de gegevens van de organisaties waar je terecht kan voor meer informatie. Een bewaarexemplaar dus!

RECHT	WAT/WAAROM?	CONTACT
JE GEZIN		
Kinderen	De uitkeringen en premies die je mogelijk kan genieten, zijn sinds 1 januari 2019 verschillend naargelang de woonplaats van je kind (Vlaanderen, Wallonië, Brussel of de Duitstalige gemeenschap)	Vlaanderen Je uitbetalingsactor of FONS https://www.groeipakket.be/ 1700 Wallonië Je kinderbijslagfonds of FAMIWAL https://www.famiwal.be/portail 0800 13 008 Brussel FAMIRIS (vanaf 2020) https://famiris.brussels/nl/ 0800 35 950 Duitstalige Gemeenschap: Ostbelgien https://www.ostbelgienfamilie.be/
Moeder worden	Moederschapsverlof + moederschapsuitkering: Max. 12 weken voltijds (waarvan 3 verplicht en 9 facultatief) met volledige uitkering. Mogelijkheid om (een gedeelte van) de facultatieve periode halftijds op te nemen (maximaal 18 weken halftijds), met halve uitkering. Moederschapsbepaling: 105 gratis dienstencheques na de bevalling Vrijstelling van bijdragen na bevalling: Automatische vrijstelling van de betaling voor de twee kwartalen volgend op de bevalling. Maandelijks uitkering en premies: (zie hierboven 'kinderen')	• Moederschapsverlof + moederschapsuitkering: Je ziekenfonds • Moederschapsbepaling + vrijstelling van bijdragen na bevalling: Je sociaal verzekeringsfonds
Vader of meemouder worden	Vaderschaps- en geboorteverlof + vaderschaps- en geboortebepaling: Max. 20 volledige dagen met volledige uitkering of max. 40 halve dagen met halve uitkering. Geboortebepaling: 15 gratis dienstencheques na de geboorte (enkel in het geval er max. 8 volledige dagen of max. 16 halve dagen vaderschaps- en geboorteverlof wordt opgenomen!). Maandelijks uitkering en premies: (zie hierboven 'kinderen')	Je sociaal verzekeringsfonds
Adoptieouder worden	Adoptieverlof + adoptiebepaling: Max. 6 weken (verlengd met 4 weken, naargelang de gezins-situatie) + uitkering Maandelijks uitkering en premies: (zie hierboven 'kinderen')	Je ziekenfonds
Pleegouder worden	Pleegouderverlof + uitkering voor pleegouderverlof: Max. 6 weken (verlengd met 4 weken, naargelang de gezins-situatie) + uitkering Wekelijks uitkering en premies: (zie hierboven 'kinderen')	Je ziekenfonds

RECHT	WAT/WAAROM?	CONTACT
Mantelzorg	Geven van zorgen bij zware ziekte of palliatieve zorgen van een naaste of zorgen voor uw gehandicapt kind jonger dan 25 jaar Uitkering max. 12 maanden over de volledige loopbaan als zelfstandige: - Ofwel halve uitkering (in geval van minstens 50% onderbreking zelfstandige activiteit) - Ofwel volledige uitkering (in geval van 100% onderbreking zelfstandige activiteit) – per periode van 3 opeenvolgende maanden uitkering is er een kwartaal behoud van sociale rechten zonder bijdragebetaling (max. 4 kwartalen over de volledige loopbaan als zelfstandige)	Je sociaal verzekeringsfonds
Een familielid verliezen	Rouwverlof met uitkering: max. 10 volledige dagen binnen het jaar na het overlijden van een kind of een partner	Je sociaal verzekeringsfonds

RECHT	WAT/WAAROM?	CONTACT
JE GEZONDHEID		
Medische kosten	Terugbetaling gezondheidszorg.	Je ziekenfonds
Ziekte of ongeval	Uitkering vanaf de eerste dag wanneer je minstens 8 dagen arbeidsongeschikt werd erkend Invaliditeitsuitkering als u langer dan één jaar arbeidsongeschikt erkend bent	Je ziekenfonds
Gelijkstelling wegens ziekte	Sociale rechten zonder bijdragebetaling bij volledige stopzetting zelfstandige activiteit	Je sociaal verzekeringsfonds
Mentaal welzijn op het werk	Meerdere diensten aangeboden door het sociaal verzekeringsfonds om het mentaal welzijn bij het uitoefenen van de beroepsactiviteit te bevorderen	Je sociaal verzekeringsfonds

RECHT	WAT/WAAROM?	CONTACT
JE PENSIOEN		
Voor al je vragen	Aanvraag, berekening, minimum, vervroegd, ...	
Overlevingspensioen en overgangsuitkering	≥ 51 jaar bij het overlijden van de zelfstandige echtgenoot en 1 jaar huwelijk: overlevingspensioen berekend op de loopbaan van de overleden echtgenoot Let op: Alleen een huwelijk opent rechten. Als het huwelijk echter minder dan 1 jaar heeft geduurd, kan de periode van onmiddellijk daaraan voorafgaand wettelijk samenwonen in aanmerking worden genomen om aan de vereiste van 1 jaar te voldoen. < 51 jaar bij het overlijden van de zelfstandige echtgenoot en 1 jaar huwelijk: overgangsuitkering van minimum 18 maanden tot maximum 48 maanden (afhankelijk van de gezinssituatie) Let op: Dezelfde regeling geldt hier: alleen een huwelijk opent rechten. Wettelijk samenwonen telt enkel mee indien het onmiddellijk voorafging aan een huwelijk van minder dan 1 jaar.	Groen nummer 1765 www.mypension.be Je sociaal verzekeringsfonds RSVZ - www.rsvz-inasti.fgov.be
Werken na pensioen	Vervroegd rustpensioen en een loopbaan van minstens 45 jaar of minstens 66 jaar oud: onbeperkt bijverdienen De anderen: opgelet, begrensde bedragen!	

RECHT	WAT/WAAROM?	CONTACT
Aanvullende pensioenen	Vrij Aanvullend Pensioen Zelfstandigen (VAPZ): fiscaal interessant Individuele Pensioentoezeggingsverzekering (IPT) voor zelfstandigen met vennootschap (bedrijfsleiders) Pensioenovereenkomst Zelfstandigen (POZ) voor zelfstandigen zonder vennootschap (eenmanszaken en vrije beroepen)	Je sociaal verzekeringsfonds

RECHT	WAT/WAAROM?	CONTACT
JE OPENSTAANDE SOCIALE BIJDAGEN		
Hulp bij tijdelijke financiële problemen	Afbetalingsplan, aanvraag vrijstelling, kwijtschelding verhogingen, vermindering voorlopige bijdragen	Je sociaal verzekeringsfonds

RECHT	WAT/WAAROM?	CONTACT
STOPZETTING/ONDERBREKING VAN JE ZELFSTANDIGE ACTIVITEIT		
Overbruggingsrecht	Gedwongen onderbreking/stopzetting onafhankelijk van de wil (faillissement, natuurramp, brand, beschadiging, allergie, gebeurtenis met economische impact of beslissing van derde economische actor) of stopzetting omwille van economische moeilijkheden (leefloon, vrijstelling van bijdragen, laag inkomen) Toegelaten cumulatie met een beroepsinkomen of een vervangingsinkomen (onder bepaalde voorwaarden) Basispakket van 12 maanden uitkering + 4 kwartalen behoud van het recht op gezondheidszorg en ziekte-, moederschaps-, en invaliditeitsverzekering. Na uitputting van het basispakket, bijkomende maanden/kwartalen mogelijk op basis van aantal pensioenvormende kwartalen tussen de twee feiten.	Je sociaal verzekeringsfonds
Voortgezette verzekering	Behoud van bepaalde sociale rechten met verminderde bijdrage: - Ofwel enkel pensioenrechten - Ofwel pensioenrechten + ziekteverzekering	
Werkloosheidsuitkering	Onder bepaalde voorwaarden voor gewezen werknemers	RVA - www.rva.be

RECHT	WAT/WAAROM?	CONTACT
FINANCIERING VAN JE ZELFSTANDIGE ACTIVITEIT		
Hulp bij je zoektocht naar financiering voor je project en moeilijke relatie met je bank	Waals Gewest	WE - https://www.wallonie-entreprendre.be/ 1890.be
	Vlaams Gewest	Participatiemaatschappij Vlaanderen (PMV) 02 229 52 30 - www.pmv.eu Agentschap Innoveren en Ondernemen 0800 20 555 - www.vlaio.be
Bemiddeling tussen jou en je bank	Brussels Hoofdstedelijk Gewest	SRIB - 02 548 22 11 - www.finance.brussels Het Brussels Agentschap voor de Ondersteuning van het Bedrijfsleven - 02 422 00 20 https://hub.brussels/nl/ https://1819.brussels/

RECHT	WAT/WAAROM?	CONTACT
JE PERSONEEL		
Vermindering van de sociale bijdragen voor je werknemers	Permanente bijdragen-vermindering voor eerste aanwerving Eerste 3 aanwervingen, oudere werknemers, ...	Je sociaal secretariaat

RECHT	WAT/WAAROM?	CONTACT
EN OOK ...		
Specifieke reglementering per regio/sector	Openingsuren, solden, ... Ter informatie: het is niet langer verplicht voor een startende zelfstandige om zijn basiskennis van bedrijfsbeheer aan te tonen Nieuw ! In de sectoren van de bouw en de schoonmaak: Inschrijvingsverplichting werkende vennoten en helpers +Inhoudingsplicht	FOD Economie RSVZ inschrijvingsverplichting RSVZ inhoudingsplicht
Wijziging of stopzetting van je zelfstandige activiteit	Verplichte administratie	Je sociaal verzekeringsfonds Je ondernemingsloket
Hinder bij openbare werken (financiële moeilijkheden)	Vlaams Gewest	Agentschap Innoveren en Ondernemen – 0800 20 555 www.vlaio.be
	Waals Gewest	1890.be
	Brussels Hoofdstedelijk Gewest	http://werk-economie-emploi.brussels/nl/werf-vergoeding

Contacteer je ondernemingsloket en/of sociaal verzekeringsfonds bij de start of wijziging van je zelfstandige activiteit!